

Játékkorongok backgammonhoz - Mucius Scaevola és Marcus Curtius ábrázolásával

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	77.191.1-29
Készítés ideje:	1592
Készítés helye:	Németország
Anyag:	hársfa (feltehetően)
Technika:	faragott
Méretek:	magasság: 0,8 cm átmérő: 4 cm

A 15 db naturszínű és 14 db feketére pácolt játékkorongból álló készlet a 77.190 ltsz. backgammon táblához tartozik. (A készletből egy korong hiányzik, mivel a backgammon játékhoz 15-15, különböző színű korong szükséges.)

A naturszínű korong egyik oldalán Mucius Scaevola tógás profil képmása körirata: MUTIUS SCAEVOLA ERLOST VOM KRIEG DAS VATERLAND.

A korong másik oldalán Mucius Scaevola hőstettét ábrázoló jelenet körül: DA ER IHM SELBST DIE HAND VORBRANDT - 1592. A. F.

A fekete korongok egyik oldalán Marcus Curtius tógás profil képmása körirata: MARCUS CURTIUS ROM VON PESTE HAT ERLEST - 1592 - A. F.

Másik oldalán Marcus Curtius lovával ugrató alakja, felirata: DA ER GUTWILLIG IN DI GRUBE RENNT - A. F.

A játékkorongok ábrázolásai és feliratai az két katona hőstettét idézik az ókori Róma korai történetéből, akik bátor önfeláldozásukkal megmentették hazájukat.

A történet szerint i.e. 508-ban, amikor Porsenna, az etruszok királya megtámadta Rómát, Mucius Scaevola beszkökött a várost ostromgyűrűbe záró etruszok táborába, hogy a királyt meggyilkolva megmentse városát. A merénylet azonban kudarcba fulladt, mert a római katona a király helyett tévedésből az írnokot ölte meg. Amikor elfogták és a király elé vitték, Mucius Scaevola Porsenna szeme láttára az ott álló áldozati oltár tűzébe tartotta kezét és némán tűrte a fájdalmat. Tetteivel nemcsak a római katonák hősiességéről tett tanúbizonyságot, de sikerült elrettentenie Porsennát a város ostromától, aki a római katonát is szabadon engedte.

Marcus Curtius alakja egy másfél évszázaddal későbbi történetet idéz: a monda szerint i. e. 362-ben egy mély árok támadt a római Fórumon, amit hasztalan próbáltak feltölteni. A jóskok arra figyelmeztettek, hogy a jelenség veszedelmet jelent Rómára, s csak akkor sikerül majd bezárni a "pokol nyílását", ha bedobják az árokba Róma legbecsesebb kincsét. Ekkor Marcus Curtius felkiáltott: *Lehet-e nagyobb kincse Rómának, mint fegyvere és vitézsége?*, majd teljes fegyverzetben, lovával együtt beugrott az árokba, ami erre hirtelen bezárult, betemetve a hős katonát.

(Vö.: Livius: *A római nép története a város alapításától*. II. 12. VII. 6.)

A két római katona hőstette által a *virtus* legfőbb megtestesítőjévé vált, amely erény a táblajátékok során sem nélkülözhető, épp ezért kaptak helyet alakjaik a backgammon-korongokon. Ebben a tekintetben a játékkorongok figyelemre méltó párhuzama az a két játéktábla, amelyek a Sotheby's londoni árverésén szerepeltek 1990. április 12-én (Nr. 199), illetve 2012. december 5-én (Nr. 80 - ld. [itt](#)). Mindkettőt a Königsbergben működő Georg Schreiber készítette 1607-ben, illetve 1616-ban az előbbi egykor feltehetően I. Jakab angol király tulajdonában volt. Az 1607-ben készült táblán Mucius Scaevola hőstettének ábrázolása kapott helyet a malom oldal közepén, míg a kilenc évvel későbbi táblán ugyanott Marcus Curtius borostyánból faragott képmása helyezkedik el.

Irodalom

- *Az 1896-iki Ezredéves Országos Kiállítás. A Történelmi főcsoport hivatalos katalógusa.* Kosmos Műintézet, Budapest, 1896. - Nr. 4629.

